

[P. Munch.]

ved at være Statens Ejendom, medens andre Dele af Kapitalen kom enten paa Udlandets Hænder eller paa det ene eller det andet Finanskontors her i Landet. En saadan Løsning vilde knytte Staten som en Art Forspand for de paagældende Pengekræfters Vogn, og jeg vilde i høj Grad beklage, om vi skulde komme ud for noget saadant.

Derfor vil jeg spørge den højtærede Regering, om den ikke er villig til at optage de Tanker, der var fremme i Fjor, og hvis dette ikke er Tilfældet, hvis ingen Vej skulde melde sig dér, ja, saa kunde jeg tænke mig, at man kunde optage Undersøgelsen af, om det da ikke var muligt at tilvejebringe en rimelig bred Ejerkreds for de paagældende Aktier derigennem, at man traadte i Forbindelse med de store Andelsorganisationer i Danmark og søgte at opnaa, at de overtog en betydende Del af Kapitalen, medens andre Kredse af en tilfredsstillende og betryggende Karakter overtog andre Dele deraf.

I hvert Fald er det min Opfattelse, at inden alt for længe vil det være nødvendigt at løse dette Spørgsmaal, der foreligger ganske uløst fra i Fjor. Det er nu en Gang ikke saaledes her i Verden, at hver Gang man giver en Lov om et Spørgsmaal, saa er Spørgsmaalet dermed løst. I Fjor naaede man kun at faa en vis begrænset Del af Landmandsbank-Spørgsmaalet til Side. De vigtigste Spørgsmaal staar endnu aabne, baade Spørgsmaalet om Ejerretten og Spørgsmaalet om, hvem der skal betale de 10 Mill. Kr. om Aaret, det her drejer sig om. Det er vor Opfattelse, at disse 10 Mill. Kr. ikke bør hvile paa hele den brede Befolkning som et Led i Statens almindelige Udgifter, men at de maa tages hos de Kræfter indenfor det danske Samfund, der kom uskadt, ja, styrket gennem Krisen.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Stauning): De sidste Betragtninger, som det ærede Medlem Hr. P. Munch var inde paa, maa vel siges at ligge lidt udenfor, og jeg skal derfor ikke fordybe mig stærkt deri, men blot fremhæve, at jeg er fuldkommen uenig med det ærede Medlem i disse Betragtninger. Jeg har ikke set nogen Art af Skade, saaledes som det ærede Medlem mener at have opdaget det, af den Lov, der vedtoges i Fjor. Der er ikke, mig bekendt, hverken med Hensyn til Embedsmændenes eller andres Forhold, noget om, at man har haft nogen Art af Vanskelighed af den Omstændighed, at Staten ejer Landmandsbanken i Øjeblik-

ket. Hvad der har været nogen Diskussion om og — mere eller mindre rigtig — Tale om, er jo Forhold, der intet som helst har at gøre med Situationen *efter* denne Nyordning, men mere med Situationen *før* denne Nyordning. Der kan jo altid strides om, hvorvidt man skulde lade den ene eller den anden beskæftige sig med disse Forhold, men det har intet som helst at gøre med det Ejendomstorhold, som nu eksisterer.

Jeg kan derfor ikke ud fra disse Betragtninger se nogen som helst Berettigelse for Betyrninger, og jeg kan det heller ikke ud fra andre Betragtninger, thi de Erfaringer, man har hist og her fra, gaar jo ud paa, at det særdeles vel lader sig gøre og er af uvurderlig Fordel for baade Næringslivet og Staten at have Medindflydelse paa Pengevæsenet gennem en Bankvirksomhed. Som jeg før har fremhævet, har Sverige endog to Banker, baade en seddeludstedende Bank, der driver almindelige Forretninger ved Siden af, og en almindelig Forretningsbank, Mage til Landmandsbanken her. Dette foregaar i Sverige uden at volde nogen Art af Vanskelighed. Jeg ved ikke, om den danske Nation paa Forhaand skal give sig selv Attest for at være umuligere end den svenske, jeg vil mene, at den lige saa vel som den svenske kan drive saadan Virksomhed.

Men hvis Spørgsmaalet om Afhængelse, helt eller delvis, af Aktierne kommer til at foreligge, kommer man naturligvis til at handle i Overensstemmelse med det, der udtrykkelig staar derom i Loven, og jeg nærer derfor ingen Betyrning i Retning af, at man skulde overrumple Befolkningen med en Foræring til Privatkapitalismen, som det jo vilde være, hvis Staten i dette Øjeblik afleverede Banken og afleverede Aktiekapitalen til andre. Vor Tilslutning til en saadan Foræring til Privatkapitalen kommer i hvert Fald ikke til at foreligge, men foreløbig er vi da ogsaa garderede derimod, hvis Loven skal holdes gennem de Bestemmelser, der findes i Loven.

Det ærede Medlem Hr. P. Munchs Bemærkninger om Lovforslaget kan jeg kun takke for og tilsiger mit Partis Villighed til ogsaa at forhandle om Ændringer og navnlig at sikre Husmanden den 1 Kr. 60 Ø., som han fik foræret i Formueskatteletelse. Det kan jeg naturligvis ikke have noget imod, det er en lille Opmuntring, som jeg gerne under ogsaa det radikale Venstre, og jeg kan tilsige min bedste Vil-